

Protokoll fört vid styrelsemöte för vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån fredagen den 13 november 2020

Plats: Kommunhuset i Tomelilla, lokal Äppelkriget och digitalt

Tid: 8.30-11:30

Närvarande: Per Håkansson Tomelilla kommun (ordinarie), Thomas Quist Sjöbo kommun (ordinarie), Ingmar Jönsson Naturskyddsföreningen i Tomelilla (ordinarie), Allan Waktmar Ystads kommun (ersättare), Tina Bergström Darrell Tomelilla kommun (valberedning).

Adjungerade tjänstemän: Maria Adolfsson Simrishamns kommun, Andrea Nowag Ystads kommun, Therese Parodi åtgärdssamordnare, Jonas Dahl åtgärdssamordnare. Ingrid Järnefelt Tomelilla kommun (endast punkterna 9-13).

Närvarande via länk: Lisa Kvarnbäck Simrishamns kommun (ersättare), Jan Friheden Sjöbo kommun (ersättare), Fredrik Larsson LRF (ersättare), Hans Fischlein Ystadortens fiskevårds- och sportfiskeförening (ersättare), Eva Nielsen Osterman Sjöbo kommun (adj tjänsteman), Pia Fröjd Sjöbo kommun (adj tjänsteman), Vibeke Lirås Länsstyrelsen Skåne (adj tjänsteman), Valentina Zülsdorff projektledare Österlens sköna vattendrag.

Övriga: Annette Bramstorp, Hushållningssällskapet, Greppa näringen

1. *Mötet öppnas*

Per Håkanson förklarade mötet för öppnat.

2. *Val av två justerare*

Ingmar Jönsson och Thomas Quist valdes till justerare.

3. *Godkännande av dagordning*

Tillägg av ytterligare en punkt om redogörelse för LOVA-projekt som planeras sökas inom Österlens vattenråd.

Beslut: Ny punkt 13, LOVA-ansökningar inom Österlens vattenråd. Den reviderade dagordningen godkändes.

4. *Föregående mötesprotokoll*

Protokollet från den 4 september 2020 mailades till styrelsen den 6 november 2020 i samband med kallelse till dagens möte.

Beslut: Protokollet från den 4 september 2020 lades till handlingarna.

5. *Urlakning av näringsämnen i olika jordarter och växtskyddsmedel i åar och bäckar*

Anette Bramstorp, Hushållningssällskapet, Greppa näringen, se även bifogad pp Anette redogjorde kort för Hushållningssällskapet (HIR) arbetsområden.

Kväveläckage har man jobbat med i 20 år och det finns lagstiftning inom området.

Fosforläckage är nyare i jämförelse. Ökad specialisering inom lantbruket kan leda till minskad bördighet och det jobbar man mycket med. Arbetar även med frågor kring växtskydd (bekämpningsmedel) och utsläpp av klimatgaser.

Greppa näringen startade 2000. Avsikten var att jobba med frivillighet istället för tvång via lagstiftning. Jordbruket ansvarar för verksamheten och den finansieras av landsbygdsprogrammet. Länsstyrelserna upphandlar rådgivningen i sin region. Det finns 60 rådgivningsföretag i hela Sverige.

Naturligt kväveläckage är i genomsnitt 5 kg/ha i Sverige medan kväveläckaget med dagens jordbruksdrift i genomsnitt är 19 kg/ha i Sverige. Detta beror på att alla grödor är ettåriga, det finns ingen växtlighet som tar upp näring och nederbörd under höst/vinter. Det enda icke-ettåriga är vall men det måste förädlas via betesdjur. Generellt är kväveläckage större vid varmare temperaturer och vid större nederbörd.

Ju lättare jord desto mer läckage.

Marken i sig innehåller ca 2000 kg/ha fosfor. 15-20 kg/ha tas upp av grödan, fosfor måste då finnas nära rötterna. Förlusten till vattendrag är ca 0,4 kg/ha normalt men kan vara upp till 4 kg/ha, beror på platsbundna orsaker som jordart, topografi, dräneringsstatus. 90% av fosforförlusterna kommer från 10% av arealen och sker under 1% av tiden.

6. *Samordnad recipientkontroll*

Analysresultaten för januari t.o.m. september 2020 mailades till styrelsen den 15 oktober 2020. På mötet redovisades och förklarades analysresultaten.

Fredrik frågade om det tas hänsyn till flödena, då blir halten koncentrerad. Svar: det skrivs i kommentarerna längst ner i månadsrapporten. I övrigt görs en transportberäkning för helåret i konsultrapporten. Vibeke undrade om blyhalterna i Lunnarpsbäcken, de har varit höga under sommaren. Just nu pågår en fördjupad utredning av Lunnarpsbäcken som förhoppningsvis kan ge svar på den frågan.

Diskussion kring framtida undersökningar

En diskussion fördes kring framtida undersökningar. Det finns bland annat önskemål om att mäta bekämpningsmedel i vattendragen. Vibeke berättar att Länsstyrelsen gör en översiktlig screening och en rapport. Sedan är det upp till kommunerna att fortsätta/fördjupa provtagningen om det uppdagas höga halter av bekämpningsmedel. Ett problem är att alla jordbruk inte är med i SRK och delar på kostnaden.

Enligt Pia får VA bara göra provtagning på sådant som krävs enligt VA-lagstiftningen, kommunen (skattebetalarna) får betala det som är därutöver. Thomas förtydligar att statusen i vattendragen är ett gemensamt ansvar och att det är fler än reningsverken som släpper ut vatten i åarna. Vattenråden och kommunerna kan bestämma att de vill mäta mer utöver det som krävs enligt VA-lagstiftningen, men får då bekosta det.

Hans påpekar att det är viktigt att ha en plan för hur man ska agera om man mäter t ex bekämpningsmedel och det blir höga halter. Då bör t ex Therese arbetsinsats styras dit.

7. Förfrågningsunderlag (FFU) till ny upphandling av SRK

På förra mötet beslutades att Henrik Uthas skulle ta fram förslag på en grupp som tar fram ett nytt upphandlingsunderlag för SRK. Henrik är sjukskriven sedan mitten av oktober till och med mitten av november och därför har uppdraget inte utförts hittills.

Pia och Vibeke vill ingå i SRK-gruppen, Andrea är beredd att vara sammankallande.

Beslut: Styrelsen utser Pia, Vibeke och Andrea till SRK-grupp. Gruppen får möjlighet att utse fler personer till denna grupp och tar fram FFU. Andrea är sammankallande.

8. Förslag till arbetsordning för arbetsgruppen för åtgärdssamordnarna och förslag på medlemmar i gruppen

Förslag till uppdragsbeskrivning för åtgärdssamordnaren Therese Parodi och förslag på medlemmar i arbetsgruppen mailades till styrelsen den 6 november 2020 i samband med kallelsen till dagens möte.

Enligt utmailat förslag är Kenneth Strömbäck representant för Österlens vattenråd. Tina informerar om att Kenneth blev tillfrågad och tackade nej, då blev Tina tillfrågad och tackade ja.

Förslag arbetsgrupp: Per Håkanson, Christian Negendanck och Andrea Nowag för vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån. Hans-Olof Höglund, Tina Bergström-Darrell och Maria Adolfsson för Österlens vattenråd

Beslut: Per, Christian och Andrea valdes in i arbetsgruppen för åtgärdssamordnarna.

Arbetsordning

Beslut: Den på förra mötet utsedda gruppen (Per Håkanson och Hans-Olof Höglund) tar fram en arbetsordning.

Uppdragsbeskrivningen är en bra början. Efterhand som arbetsgruppen för åtgärdssamordnarna upptäcker brister revideras den. Arbetsgruppen får detta ansvar.

9. LOVA-ansökan Stenbybäcken

Therese redogjorde för LOVA-ansökan som innebär projektering av 15 objekt.

Motfinansiering: Högestad går in med medel och mer tid från Tomelilla kommuns mätpersonal läggs in i detta projekt. Motfinansiering 20%, bidrag 80%.

Beslut: Styrelsen beslutade att LOVA-ansökan för detta projekt ska lämnas in enligt förslag.

10. LOVA-ansökan provtagningsprogram Stenbybäcken

Therese redogjorde för LOVA-ansökan som innebär fysikalisk-kemisk provtagning i Stenbybäcken samt undersökning av bottenfauna, fisk och kiselalger under 3 år.

Motfinansiering 20%, bidrag 80%. Motfinansiering genom arbetstid från Tomelilla kommun.

Beslut: Styrelsen beslutade att utöka objektet Stenbybäcken med provtagning enligt förslag och att lämna in en LOVA-ansökan.

11. *LOVA-ansökan Holmabäcken (väster om Brösarp).*

Therese redogjorde för LOVA-ansökan. Holmabäcken ligger i Tomelilla kommun och är ett biflöde till Verkeån som ligger inom Österlens vattenråd. Österlens vattenråd kan vara projektägare. Tanken är att projektet ska finansieras med 20% medfinansiering (arbetstid) och 80 % bidrag. Ansökan gäller bidrag till utredningsområdet inför åtgärd.

Beslut: Styrelsen beslutade att en LOVA-ansökan enligt förslag ska skickas in.

12. *LOVA-ansökan lokalt åtgärdsprogram (löp) Holmabäcken*

Therese redogjorde för LOVA-ansökan som innebär att ett lokalt åtgärdsprogram tas fram för Holmabäcken samt projektering av Holmarna. Då utreds hela bäcken. Tanken är att projektet ska finansieras med 20% medfinansiering (arbetstid) och 80 % bidrag.

Beslut: Styrelsen beslutade att en LOVA-ansökan enligt förslag ska skickas in.

13. *LOVA-ansökningar inom Österlens vattenråd*

Jonas redogjorde för de LOVA-ansökningar som planeras lämnas in inom avrinningsområdena för Österlens vattenråd. De flesta ligger i Simrishamns kommun men några i Ystad och Tomelilla. Naturvårdsingenjörerna har tagit fram de flesta projekten, Naturcentrum ett, totalt är det ett 15-tal. Det är åtgärdsansökningar som ska in, projektering är gjord genom Greppa näringen. Motfinansieringen är knäckfrågan för de projekt som inte ligger i Simrishamns kommun. För de projekt som ligger inom Simrishamns kommun har de medel för motfinansiering. Det finns ingen gemensam pott från kommuner och andra intressenter som vattenrådet/vattenråden kan hantera som motfinansiering.

Maria önskar en gemensam karta över Therese och Jonas projekt som har fått positivt besked angående LOVA och/eller våtmarksLONA så att man får en samlad bild.

14. *Studiebesök på provpunkterna, förlängning av projekt och nytt datum*

Studiebesöket på provpunkterna har inte kunnat genomföras pga Coronapandemin. Detsamma gäller för studiebesök hos ett annat vattenråd.

Andrea har begärt förlängning av projekten till och med december 2021 hos Vattenmyndigheten. Dessutom har förlängning begärts till och med mars 2021 för projektet "Utredning av Lunnarpsbäcken" eftersom det har blivit en fördröjning i arbetet pga hög arbetsbelastning i kombination med Coronarestriktioner.

Beslut: Beslut om nytt datum för de båda studiebesöken tas om/när det finns ett beslut om förlängning från Vattenmyndigheten och beroende på Coronasituationen.

15. *Remiss - Vattenmyndighetens förslag till ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram samt miljö kvalitetsnormer*

Vattenmyndigheten har gett vattenrådet möjlighet att yttra sig över ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram samt miljö kvalitetsnormer. Handlingarna finns här:

<https://www.vattenmyndigheterna.se/samrad>

Förslag: vattenrådet får ta del av vad Ystad, Sjöbo respektive Simrishamns kommun tar fram som kommunyttrande. Senare beslutas om vattenrådet vill ställa sig bakom hela eller delar av dessa yttranden.

Beslut: Styrelsen beslutade enligt förslaget.

16. *Samrådsmöten i samband med Vattenmyndighetens förslag till ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram samt miljö kvalitetsnormer*

Vattenmyndigheten för södra Östersjön har gett vattenråden möjlighet att anordna samrådsmöten i samband med att Vattenmyndighetens förslag till ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram samt miljö kvalitetsnormer är på remiss under november 2020 till och med april 2021. Diskussion har tidigare förts via mail om vattenrådet ska genomföra samrådsmöten och vem som i så fall skulle arrangera och hålla i mötena.

Beslut: Vattenrådet avvaktar Coronakrisen och avstår samrådsmöten. Kommer Vattenmyndigheten med ett nytt förslag om genomförande tar vattenrådet ställning till det då.

17. *Framtagande av verksamhetsberättelse 2020, verksamhetsplan 2021, ekonomisk redovisning 2020 och budget 2021.*

Förslag: Andrea, Per och Thomas arbetar med att fram förslag på verksamhetsberättelse 2020, verksamhetsplan 2021, ekonomisk redovisning 2020 och budget 2021.

Beslut: Styrelsen beslutade enligt förslaget.

18. Information från projektet "Österlens sköna vattendrag"

Det har inte hänt så mycket sedan senaste redovisningen på referensgruppsmötet den 23 oktober 2020. Valentina har genomfört alla vandringar förutom vid Rörums södra å, den ska genomföras den 14 november. Diskussion pågår med LEADER-kontoret och Tomelilla kommun om slutredovisningen. Det finns lite pengar över inom LEADER-delen, dessa kommer att användas till utskick till markägare med information om stöd, anläggande av våtmarker mm. Även litteratur som kan användas under möten med markägare i framtiden kommer att köpas in.

19. Godkännande att mötesdeltagarnas namn skrivs ut i protokollet och läggs ut på hemsidan

Beslut: Mötesdeltagarna beslutade att godkänna att deras namn skrivs ut i protokollet och läggs ut på hemsidan.

20. Övrigt

Inget att ta upp under denna punkt.

21. Per tackade för engagemanget och avslutade mötet.

Nästa möte är fredagen den 22 januari 2021 kl 8.30 i Tomelilla kommunhus eller digitalt.

Protokollet är justerat digitalt och saknar därför underskrifter.

Per Håkanson, ordförande

Andrea Nowag, sekreterare

Ingmar Jönsson, justerare

Thomas Quist, justerare